

**Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA)
t.a.v. het bestuur**

Digitaal verzonden

Datum: 16 augustus 2023
Kenmerk: 2023
Onderwerp: Consultatie van NBA-handreiking 1152

Geachte leden van het NBA-bestuur,

Met belangstelling hebben wij kennisgenomen van de consultatie van NBA-handreiking 1152 inzake de rechtmatigheidstoelichting in het kader van de controle van de jaarrekening van decentrale overheden. Wij onderkennen het belang van handreikingen om een uniforme beroepsuitoefening te bevorderen, maar signaleren in deze handreiking een aantal thema's die het bereiken deze doelstelling in de weg staan.

De belangrijkste onderwerpen daaruit betreffen:

1. De zuiverheid en consistentie van het gehanteerde begrippenkader.
2. De positie van SiSa-bijlage in het accountantsoordeel over getrouwheid.
3. Het controleprotocol
4. Het voorwaardencriterium en getrouwheid.

Onderstaand werken wij deze punten nader uit.

1. De zuiverheid en consistentie van het gehanteerde begrippenkader

De handreiking is weliswaar bedoeld voor accountants maar de praktijk wijst uit dat ook decentrale overheden deze hanteren of er naar verwijzen. Het is van groot belang dat de handreiking consistent en laagdrempelig wordt geschreven en ook aansluit bij de beleving van de 'gebruiker-niet accountant' en bij de regelgeving. In dat licht is het naar onze mening niet verstandig en niet juist dat in dit document de term "Rechtmatigheidstoelichting" wordt gebruikt.

Het gaat om de "Rechtmatigheidsverantwoording". Dat deze verantwoording in de context van de jaarstukken als een verplicht onderdeel wordt gezien en het dus gaat om een toelichtingsvereiste, wordt in het stuk onvoldoende geduid. Het gaat dan ook nog eens over de informatie die in de paragraaf Bedrijfsvoering wordt opgenomen. De voetnoot onderaan pagina 13 (noot 23) betreft een citaat uit de Kadernota met daarin de term Rechtmatigheidstoelichting in de plaats van Rechtmatigheidsverantwoording. Dat kan ons inziens alleen maar leiden tot (spraak)verwarring. Wij stellen voor om consequent de term rechtmatigheidsverantwoording te hanteren.

2. De positie van SiSa-bijlage in het accountantsoordeel over getrouwheid

Op pagina 4 bij 1.2 Aanverwante stukken, het citaat van lid 3 van artikel 213 Gemeentewet staat klip en klaar dat de rechtmatigheid van de baten, lasten en balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen onder de controleverklaring vallen. Dan kan er ons inziens ten aanzien van deze SiSa bijlage geen sprake meer zijn van opname in de rechtmatigheidsverantwoording. Maar op pagina 10 stelt deze Handreiking dat het college in de "rechtmatigheidstoelichting" (zie punt 1) rapporteert over de rechtmatigheid van de SiSa-bijlage. Daarbij is het ook hier mogelijk dat vanwege het eventuele verschil in verantwoordingsgrenzen i.c. rapporteringsgrenzen verschillen ontstaan tussen hetgeen door de accountant gerapporteerd wordt en hetgeen het college verantwoordt. Bovendien vindt dan dubbele verantwoording c.q. controle plaats. Wij vragen ons af of het

vermijdbaar in stand houden van deze onduidelijke situatie wenselijk is. In de consultatie rondom het Bado zullen wij hier ook aandacht voor vragen.

Daarnaast is de wijze van rapportering in een separate paragraaf naar onze mening niet bevorderlijk voor de leesbaarheid van de verklaring als geheel. Wij vragen ons af of dit niet kan worden ondervangen door, net als nu, in de oordeelsparagraaf de samenstellende delen van de jaarrekening te benoemen.

3. Het controleprotocol

Op pagina 9 gaat het in 2.2 Verantwoordelijkheid van de gemeenteraad in de eerste alinea over het (jaarlijkse) controleprotocol dat de gemeenteraad vaststelt. Zoals wij de Kadernota 2023 lezen, pagina 19, Tabel, **kan** de raad een controleprotocol vaststellen, er staat nl in relatie tot de opdracht tot accountantscontrole: "Raadsbesluit (bijvoorbeeld via controleprotocol)". Als de Kadernota de keuze laat, dan kan de NBA naar mijn mening iets niet gaan voorschrijven, dan wel die indruk wekken

4. Het voorwaardencriterium en getrouwheid

Op pagina 25 staat dat financiële onrechtmatigheden welke hersteld konden worden, maar niet zijn hersteld leiden tot een getrouwheidsfout. Ons inziens is dit niet zonder meer juist. Dit is eveneens een rechtmatigheidsfout. Wij vinden dat deze passage en de voorbeelden nog onvoldoende uitgewerkt zijn en niet dekkend voor de varianten die in de praktijk voorkomen.

Met vriendelijke groet,

Eshuis Accountants en Adviseurs

drs. S. Hofsteenge RA
06 - 52 89 40 85
s.hofsteenge@eshuis.com